

Nr 35.

Ankom till riksdagens kansli den 7 maj 1946 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående dyrtidshjälp m. m. åt vissa pensionärer och understödstagare.

I en den 1 mars 1946 dagtecknad proposition nr 131, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, framlagt förslag beträffande dyrtidshjälp m. m. åt vissa pensionärer och understödstagare.

1:o.

Dyrtidshjälp till vissa pensionärsgupper vid av staten övertagna enskilda järnvägar m. fl. Under punkten 1 av förevarande proposition föreslår Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att dyrtidshjälp enligt i propositionen förordade grunder må under budgetåret 1946/47 av trafikmedel utbetalas till vissa angivna pensionärsgupper vid av staten övertagna enskilda järnvägar m. fl.

Enligt beslut senast av 1945 års riksdag (prop. nr 254, skriv. nr 282) har särskild dyrtidshjälp beviljats åt sådana tjänste- och familjepensionärer vid av staten övertagna enskilda järnvägar, som icke enligt gällande författningar ägt åtnjuta dyrtidstillägg av statsmedel å dem tillkommande pensioner eller understöd. Dyrtidshjälp har även utsträckts att omfatta vissa pensionärsgupper vid enskilda järnvägar, som nedlagts eller vilkas trafikverksamhet övertagits av staten. Bestämmelser i ämnet ha utfärdats senast genom kungörelsen den 29 juni 1945 (nr 501).

Dyrtidshjälp utgår under löpande budgetår med 20 procent av särskilda tilläggsunderlag, beräknade i enlighet med föreskrifterna i kungörelserna den 18 juni 1925 (nr 275) och den 15 juni 1923 (nr 267). Tilläggsunderlagen äro så utformade, att de sämst ställda erhålla en relativt större förbättring. Vid en dyrtidshjälp utgående efter 20 procent uppgå sålunda de faktiska tilläggen till 32 procent av de lägsta pensions- eller understödsbeloppen, och dyrtidshjälp beräknas ej å högre pensionsbelopp än 400 kronor för månad.

Dyrtidshjälp utgår icke till tjänste- och familjepensionärer, vilkas pensioner eller understöd uppgå till eller överstiga de sammanlagda förmåner, som vid samma tidpunkt tillkomma motsvarande pensionärer från statens järn-

vägar, och den utgående dyrtidshjälpen skall alltid begränsas så, att den icke tillsammans med vederbörandes pension eller understöd överstiger de motsvarande sammanlagda förmånerna för statens järnvägars pensionärer.

Föredragande departementschefen har anfört:

Jämväl för nästa budgetår tillstyrker jag, att dyrtidshjälp enligt oförändrade grunder må utgå till i huvudsak samma grupper pensionärer och understödstagare vid av staten övertagna enskilda järnvägar m. fl. som för löpande budgetår. Dyrtidshjälpen bör sålunda tills vidare under nästa budgetår utgå med 20 procent liksom för innevarande budgetår. Därest en stegring av kristilläggen med 5 procent skulle inträda, bör jämväl dyrtidshjälpen för ifrågavarande pensionärer höjas från 20 till 25 procent. Höjningen bör erhållas respektive, vid nedgång av levnadskostnadsindex, bortfalla vid samma tidpunkt som en eventuell kristilläggsförhöjning för statens pensionärer. Därest å andra sidan en mera betydande nedgång i levnadskostnader skulle inträffa och kristilläggen bli föremål för omprövning vid indextalet 140 (eventuellt talet 220 i 1914 års serie), bör jämväl dyrtidshjälpen omprövas.

I särskild proposition denna dag framlägges förslag om förbättring av bland annat vissa lägre tjänste- och familjepensioner vid förstatligade järnvägar. Därvid förutsättes att dyrtidshjälpen i förekommande fall skall beräknas å de sålunda förbättrade pensionerna.

Därest ytterligare vissa enskilda järnvägar skulle övertagas av staten under loppet av nästa budgetår, synes skäligt att jämväl pensionärerna vid dessa komma i åtnjutande av dyrtidshjälp. Därvid böra dock i förekommande fall avräknas de bidrag av motsvarande karaktär, som enligt utfästelse av den enskilda järnvägen kunna komma att utgå för tiden efter övertagandet.

Kostnaderna för dyrtidshjälpen böra liksom hittills bestridas av statens järnvägars trafikmedel.

Utskottet.

Det under förevarande punkt framlagda förslaget om dyrtidshjälp åt vissa pensionärer vid av staten övertagna enskilda järnvägar m. fl. har icke givit utskottet anledning till erinran.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

2:o.

Procentuella tillägg till vissa pensionärer från Vilhelmsro anstalt för fallandesjuka m. m. Under punkten 2 av förevarande proposition föreslår Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att procentuella tillägg enligt i propositionen förordade grunder må under budgetåret 1946/47 utgå till vissa pensionärer från Vilhelmsro anstalt för fallandesjuka och från skyddshemmet åkerbrukskolonien Hall.

Enligt beslut senast av 1945 års riksdag (prop. nr 254, skriv. nr 282) utgå under innevarande budgetår särskilda procentuella tillägg å pensioner till vissa pensionärer från Vilhelmsro anstalt för fallandesjuka och från skydds-

hemmet åkerbrukskolonien Hall. Samma skäl som i fjol talade för att ifrågavarande pensionärer borde beredas viss lindring i dyrtidens tryck ha ansetts föreligga även i år. *Föredragande departementschefen* har därför föreslagit, att de tillägg å 20 procent, som för närvarande utgå å pensionerna och understöden, tillsvidare må utgå jämväl under nästa budgetår. En höjning till 25 procent respektive en sänkning förutsattes dock få ske under samma villkor, som föreslagits beträffande förhöjning och sänkning av den under föregående punkt berörda dyrtidshjälpen.

Kostnaderna för tilläggen föreslås få bestridas av förslagsanslaget Diverse pensioner och understöd m. m.

Vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit finner sig utskottet böra tillstyrka.

Utskottet.

Utskottet hemställer således,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

Stockholm den 7 maj 1946.

På bankoutskottets vägnar:

GUST. SVEDMAN.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Åkerberg**, *Carlström*, *Sundvik*, *Friggerdker*, *Leander*, *Lindblom*, *Fahlander* och *Grym*;

från andra kammaren: herrar *Svedman*, *Paulsen*, *Mattsson*, *Johnsson* i *Kastanjegården*, *Sundberg*, *von Seth**, fru *Humla* och herr *Sköldin**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
